

ΟΔΗΓΙΑ 94/80/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Δεκεμβρίου 1994

περί των λεπτομερών κανόνων άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο της 8 Β παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2),

τη γνώμη της επιτροπής των περιφερειών (3),

Εκτιμώντας:

ότι η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ένα νέο στάδιο στην πορεία προς μια ολοένα στενότερη ένωση μεταξύ των λαών της Ευρώπης· ότι η Ένωση έχει, ιδίως, ως αποστολή την συνεπή και αλληλέγγυο οργάνωση των σχέσεων μεταξύ των λαών των κρατών μελών και ότι, μεταξύ των θεμελιωδών στόχων της, συγκαταλέγεται και η ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση της Ένωσης·

ότι προς το σκοπό αυτό, με τις διατάξεις του τίτλου II της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσπίζεται η ιθαγένεια της Ένωσης προς όφελος όλων των υπηκόων των κρατών μελών και απονέμεται σ' αυτούς ένα σύνολο δικαιωμάτων·

ότι το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος της κατοικίας, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας συνιστά εφαρμογή της αρχής της ισότητας και της απαγόρευσης διακρίσεων μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών και συμπλήρωμα του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής που θεσπίζεται από το άρθρο 8 Α της συνθήκης·

ότι η εφαρμογή του άρθρου 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης δεν προϋποθέτει πλήρη εναρμόνιση των εκλογικών συστημάτων των κρατών μελών· ότι αποβλέπει κυρίως στην κατάργηση της προϋπόθεσης της ιθαγένειας η οποία απαιτείται σήμερα στα περισσότερα κράτη μέλη για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, και ότι, επιπλέον, για να ληφθεί υπόψη η αρχή της αναλογικό-

τητας βάσει του άρθρου 3 Β τρίτο εδάφιο της συνθήκης, το περιεχόμενο της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας δεν πρέπει να βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του στόχου του άρθρου 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης·

ότι το αντικείμενο του άρθρου 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης είναι όλοι οι πολίτες της Ένωσης, ανεξάρτητα αν είναι ή όχι υπήκοοι του κράτους μέλους κατοικίας, να μπορούν να ασκούν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές υπό τις ίδιες προϋποθέσεις· ότι, κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο οι προϋποθέσεις, και ιδίως όσες συνδέονται με τη διάρκεια και την απόδειξη της κατοικίας που ισχύουν για τους αλλοδαπούς, να ταυτίζονται με εκείνες που εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, για τους ημεδαπούς του οικείου κράτους μέλους· ότι οι πολίτες της Ένωσης που δεν έχουν την υπηκοότητα του εν λόγω κράτους μέλους δεν πρέπει να υπόκεινται σε ειδικές προϋποθέσεις εκτός εάν, κατ' εξαίρεση, η διαφορετική μεταχείριση ημεδαπών και αλλοδαπών δικαιολογείται υπό συγκεκριμένες περιστάσεις διαφοροποιούσες τους δεύτερους έναντι των πρώτων·

ότι το άρθρο 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης αναγνωρίζει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας χωρίς, ωστόσο, να υποκαθιστά το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στο κράτος μέλος του οποίου ο Ευρωπαίος πολίτης είναι υπήκοος· ότι έχει σημασία να γίνεται σεβαστή η ελευθερία των πολιτών της Ένωσης να συμμετέχουν ή όχι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος της κατοικίας· ότι για τον λόγο αυτόν επιβάλλεται να μπορούν οι πολίτες να εκφράζουν την βούλησή τους ασκώντας το εκλογικό τους δικαίωμα στο εν λόγω κράτος, ενώ στα κράτη μέλη στα οποία η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική, να επιτρέπεται αυτοδικαίως η εγγραφή των πολιτών αυτών στους εκλογικούς καταλόγους·

ότι η τοπική διοίκηση των κρατών μελών αντικατοπτρίζει διαφορετικές πολιτικές και νομικές παραδόσεις και χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία διαρθρώσεων· ότι η αντίληψη περί δημοτικών και κοινοτικών εκλογών δεν είναι όμοια σε όλα τα κράτη μέλη· ότι, επομένως, πρέπει να προσδιοριστεί το αντικείμενο της οδηγίας και να δοθεί ορισμός του όρου «δημοτικές και κοινοτικές εκλογές»· ότι οι εκλογές αυτές περιλαμβάνουν τις εκλογές με καθολική και άμεση ψηφοφορία των κύριων οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης και των υποδιαιρέσεών τους· ότι πρόκειται για την εκλογή με άμεση και καθολική ψηφοφορία τόσο των μελών του σώματος των δημοτικών και κοινοτικών αντιπροσώπων, όσο και των μελών των δημοτικών και κοινοτικών εκτελεστικών οργάνων·

ότι η μη εκλογιμότητα μπορεί να προκύψει από ατομική απόφαση που έχουν λάβει οι αρχές είτε του κράτους

(1) ΕΕ αριθ. C 323 της 21. 11. 1994.

(2) Γνώμη που διατυπώθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 1994 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(3) Γνώμη που διατυπώθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1994 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

μέλους κατοικίας είτε του κράτους μέλους καταγωγής· ότι, εν όψει της πολιτικής σημασίας του αξιώματος του δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου, είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να μπορούν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ένα πρόσωπο, το οποίο έχει στερηθεί τα πολιτικά του δικαιώματα στο κράτος μέλος καταγωγής του, δεν αποκαθίσταται σ' αυτά του τα δικαιώματα εκ μόνου του γεγονότος ότι κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος· ότι αυτό το πρόβλημα, που αφορά ειδικά τους αλλοδαπούς υποψηφίους, δικαιολογεί τη θέσπιση διατάξεων σύμφωνα με την οποία, τα κράτη μέλη που το κρίνουν απαραίτητο, μπορούν να υπαγάγουν τους υποψηφίους αυτούς όχι μόνον στη ρύθμιση περί μη εκλογιμότητας του κράτους μέλους αλλά κατοικίας και στη σχετική νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής· ότι, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, το εκλογικό δικαίωμα αρκεί, από άποψη ανικανότητας ως προς το εκλέγειν και εκλέγεσθαι, να υπαχθεί μόνον στη ρύθμιση του κράτους μέλους κατοικίας·

ότι τα καθήκοντα του εκτελεστικού οργάνου των κύριων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συνεπάγονται τη συμμετοχή στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας και τη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων· ότι τα κράτη μέλη πρέπει συνεπώς να μπορούν να επιφυλάσσουν αυτά τα εξιώματα στους υπηκόους τους· ότι είναι επίσης σκόπιμο να μπορούν τα κράτη μέλη προς το σκοπό αυτό να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, τα οποία δεν μπορούν να περιορίζουν πέραν του βαθμού που απαιτείται για την υλοποίηση του στόχου αυτού η δυνατότητα του εκλέγεσθαι για τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών·

ότι είναι επίσης σκόπιμο να περιορίζεται στους ημεδαπούς η συμμετοχή των δημοτικών και κοινοτικών εκπροσώπων στις βουλευτικές εκλογές·

ότι όταν οι νομοθεσίες των κρατών μελών προβλέπουν ότι δεν συμβιβάζεται η ιδιότητα του δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου με άλλα καθήκοντα, τα κράτη μέλη πρέπει να είναι σε θέση να επεκτείνουν αυτό το ασυμβίβαστο σε ανάλογες δραστηριότητες που ασκούνται σε άλλα κράτη μέλη·

ότι κάθε παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες της παρούσας οδηγίας πρέπει να δικαιολογείται, σύμφωνα με το άρθρο 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης, από ειδικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ένα κράτος μέλος, και ότι κάθε διάταξη παρέκκλισης πρέπει, εκ φύσεως, να υπόκειται σε επανεξέταση·

ότι τέτοια ειδικά προβλήματα μπορούν να τεθούν, ιδίως σε κράτος μέλος όπου η αναλογία των πολιτών της Ένωσης που κατοικούν σ' αυτό χωρίς να έχουν την ιθαγένειά του και έχουν τη νόμιμη ηλικία για να ψηφίσουν, υπερβαίνει αισθητά τον μέσο όρο· ότι δικαιολογούνται διατάξεις παρέκκλισης που βασίζονται στο κριτήριο της διάρκειας της κατοικίας εφόσον οι πολίτες αυτοί αντιπροσωπεύουν το 20 % του συνόλου του εκλογικού σώματος·

ότι ο στόχος της ιθαγένειας της Ένωσης είναι η καλύτερη ένταξη των πολιτών της Ένωσης στη χώρα υποδοχής και ότι, στο πλαίσιο αυτό, η αποφυγή της πώλωσης μεταξύ

καταλόγων υποψηφίων ημεδαπών και αλλοδαπών συνάδει με τις προθέσεις των συντακτών της Ένωσης·

ότο ο κίνδυνος πώλωσης αφορά ιδίως κράτος μέλος στο οποίο η αναλογία των αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης οι οποίοι έχουν νόμιμη ηλικία για να ψηφίσουν υπερβαίνει το 20 % του συνόλου των πολιτών της Ένωσης που έχουν ηλικία ψήφου και κατοικούν σε αυτό και ότι, ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο το εν λόγω κράτος μέλος να μπορεί να θεσπίζει ειδικές διατάξεις τηρουμένου του άρθρου 8 Β της συνθήκης όσον αφορά τη σύνθεση των καταλόγων των υποψηφίων·

ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι υπήκοοι άλλων κρατών μελών που κατοικούν σε αυτά έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις εκλογές για το εθνικό κοινοβούλιο και ότι, κατά συνέπεια οι προβλεπόμενες στην παρούσα οδηγία διατυπώσεις μπορούν να απλοποιηθούν·

ότι το Βασίλειο του Βελγίου παρουσιάζει ιδιαιτερότητες και ισορροπίες που συνδέονται με το γεγονός ότι το σύνταγμά του, στα άρθρα 1 έως 4 προβλέπει τρεις επίσημες γλώσσες και εδαφική κατανομή σε περιοχές και κοινότητες και ότι ως εκ τούτου η πλήρης εφαρμογή της παρούσας οδηγίας σε ορισμένους δήμους και κοινότητες θα μπορούσε να έχει τέτοια αποτελέσματα ώστε θα πρέπει να προβλεφθεί παρέκκλιση από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες και οι ισορροπίες αυτές·

ότι η Επιτροπή θα προβεί σε αξιολόγηση της νομικής και πρακτικής εφαρμογής της οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της εξέλιξης του εκλογικού σώματος μετά από την έναρξη ισχύος της οδηγίας· ότι, προς τούτο, η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικά

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις διατυπώσεις σύμφωνα με τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι μπορούν να ασκούν σε αυτό το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

2. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν επηρεάζουν τις διατάξεις κάθε κράτους μέλους σχετικά με το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι είτε των ημεδαπών οι οποίοι κατοικούν εκτός του εδάφους του είτε των υπηκόων τρίτων χωρών που κατοικούν στο εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 2

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

- α) «κύριος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης», οι διοικητικοί φορείς που αναφέρονται στο παράρτημα και οι οποίοι, σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, έχουν όργανα που εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία και είναι αρμόδια να διοικούν ίδια ευθύνη ορισμένες υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα, στο πρώτο επίπεδο πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης·
- β) «δημοτικές και κοινοτικές εκλογές», ο εκλογές με καθολική και άμεση ψηφοφορία για την ανάδειξη των μελών του σώματος των αντιπροσώπων και, κατά περίπτωση, ανάλογα με τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, του προέδρου και των μελών του εκτελεστικού οργάνου ενός κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης·
- γ) «κράτος μέλος κατοικίας», το κράτος μέλος στο οποίο κατοικεί ο πολίτης της Ένωσης χωρίς να έχει την ιθαγένειά του·
- δ) «κράτος μέλος καταγωγής», το κράτος μέλος του οποίου ο πολίτης της Ένωσης είναι υπήκοος·
- ε) «εκλογικός κατάλογος», ο επίσημος κατάλογος όλων των εκλογέων που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν σε δεδομένο κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε μία από τις υποδιαιρέσεις του, ο οποίος καταρτίζεται και ενημερώνεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τον εκλογικό νόμο του κράτους μέλους κατοικίας, ή το δημοτολόγιο εφόσον σε αυτό γίνεται μνεία της ιδιότητας του εκλογέα·
- στ) «ημέρα αναφοράς», η ημέρα ή οι ημέρες κατά τις οποίες οι πολίτες της Ένωσης υποχρεούνται να πληρούν, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους κατοικίας, τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν ή του εκλέγεσθαι·
- ζ) «υπεύθυνη δήλωση», η πράξη που προέρχεται από τον ενδιαφερόμενο και το ανακριβές περιεχόμενο της οποίας συνεπάγεται κυρώσεις σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή κάθε περίπτωση στην οποία ένας οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, από τους αναφερόμενους στο παράρτημα της παρούσας οδηγίας, αντικαθίσταται, λόγω τροποποίησης του εθνικού τους δικαίου, από άλλον οργανισμό που έχει τα καθήκοντα που αναφέρονται στη παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου ή στην οποία, λόγω αυτής της τροποποίησης, καταργείται κάποιος από αυτούς τους οργανισμούς ή συνίστανται νέοι οργανισμοί.

Μέσα σε τρεις μήνες από τη λήψη αυτής της γνωστοποίησης, αλλά και διαβεβαιώσεων από πλευράς του οικείου κράτους μέλους ότι δεν θίγεται κανένα απολύτως δικαίωμα που αναγνωρίζεται από την παρούσα οδηγία, η Επιτροπή αναπροσαρμόζει το παράρτημα προβαίνοντας στις δέουσες αντικαταστάσεις, διαγραφές και προσθήκες. Το αναθεωρημένο πλέον παράρτημα δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 3

Κάθε πρόσωπο το οποίο, κατά την ημέρα αναφοράς:

α) είναι πολίτης της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης και

β) χωρίς να έχει την ιθαγένεια του κράτους μέλους κατοικίας, συγκεντρώνει, εξάλλου, τις προϋποθέσεις από τις οποίες η νομοθεσία του εν λόγω κράτους εξαρτά το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι των υπηκόων του·

έχει δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 4

1. Αν για να είναι εκλογείς ή εκλόγσιμοι, οι υπήκοοι του κράτους μέλους κατοικίας πρέπει να κατοικούν επί ορισμένου ελάχιστου χρονικού διαστήματος στο εθνικό έδαφος, οι εκλογείς ή εκλόγσιμοι βάσει του άρθρου 3 λογίζεται ότι πληρούν αυτή την προϋπόθεση εφόσον έχουν κατοικήσει κατά το ίδιο χρονικό διάστημα σε άλλα κράτη μέλη.

2. Όταν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, οι υπήκοοί του μπορούν να ασκούν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι μόνον ως προς τον κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης στο έδαφος του οποίου έχουν την κύρια κατοικία τους, η προϋπόθεση αυτή ισχύει και για τους εκλογείς ή εκλόγσιμους βάσει του άρθρου 3.

3. Η παράγραφος 1 δεν υπηρεάζει τις διατάξεις κάθε κράτους μέλους, οι οποίες εξαρτούν την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κάθε εκλογέα ή εκλόγσιμου σ' ένα δεδομένο κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης από την προϋπόθεση να έχει κατοικήσει να έχει επί ελάχιστο διάστημα στην περιφέρεια του εν λόγω οργανισμού.

Δεν επηρεάζει επίσης τυχόν εθνικές διατάξεις ισχύουσες κατά την ημερομηνία έγκρισης της παρούσας οδηγίας, βάσει των οποίων η άσκηση, από οιονδήποτε εκλογέα ή εκλόγσιμο, του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι τελεί υπό την προϋπόθεση να έχει κατοικήσει επί κάποιο ελάχιστο διάστημα στο τμήμα του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει ο κύριος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη κατοικίας μπορούν να ορίζουν ότι, οι πολίτες της Ένωσης, οι οποίοι βάσει ατομικής αποφάσεως αστικού δικαίου ή αποφάσεως ποινικού δικαστηρίου, έχουν εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους καταγωγής, αποκλείονται από την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

2. Η υποβληθείσα στο κράτος μέλος κατοικίας υποψηφιότητα πολίτη της Ένωσης στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές δύναται να κηρυχθεί απαράδεκτη εφόσον ο εν λόγω πολίτης αδυνατεί να προσκομίσει την υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή τη βεβαίωση του άρθρου 9 παράγραφος 2 στοιχείο β).

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι μόνον ημεδαποί είναι εκλόγμοι για το αξίωμα του προεδρεύοντος, του αναπληρωτού ή του μέλους του διευθύνοντος συλλογικού εκτελεστικού οργάνου κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον διά της εκλογής τους θα ασκήσουν το αξίωμα αυτό κατά όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

Τα κράτη μέλη μπορούν ωσαύτως να ορίζουν ότι τα καθήκοντα του προεδρεύοντος, του αναπληρωτού ή του μέλους εκτελεστικού συλλογικού οργάνου κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης προορίζονται μόνο για τους ημεδαπούς, ακόμη και όταν ασκούνται προσωρινά και αναπληρωματικά.

Τα κράτη μέλη μπορούν, τηρώντας τη συνθήκη και τις γενικές αρχές του δικαίου, να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα, απαραίτητα και ανάλογα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι μόνον οι ημεδαποί μπορούν να ασκήσουν τα αξιώματα κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου και να αναλάβουν καθήκοντα αναπληρωτή κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι οι πολίτες της Ένωσης που έχουν εκλεγεί μέλη ενός αντιπροσωπευτικού οργάνου, δεν συμμετέχουν ούτε στον ορισμό των εκλεκτόρων μιας κοινοβουλευτικής συνέλευσης ούτε στην εκλογή των μελών της.

Άρθρο 6

1. Οι εκλόγμοι βάσει του άρθρου 3 υπόκεινται στις προϋποθέσεις περί ασυμβίβαστου που ισχύουν για τους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η ιδιότητα του εκλεγέντος στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας είναι επίσης ασυμβίβαστη με την κατοχή σε άλλα κράτη μέλη ιδιότητας η οποία είναι ανάλογη με ιδιότητα επιφέρουσα το ασυμβίβαστο στο κράτος μέλος κατοικίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Περί της ασκήσεως του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι

Άρθρο 7

1. Ο εκλογέας βάσει του άρθρου 3 ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του κράτους μέλους κατοικίας εφόσον εκδηλώσει σχετική βούληση.

2. Αν η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική στο κράτος μέλος κατοικίας, η υποχρέωση αυτή ισχύει για τους εκλογείς βάσει του άρθρου 3 οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους.

3. Στα κράτη μέλη στα οποία η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δεν είναι υποχρεωτική, δύναται να προβλεφθεί η αυτεπάγγελτη εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους των εκλογέων, κατά την έννοια του άρθρου 3.

Άρθρο 8

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε οι κατά το άρθρο 3 εκλογείς να εγγραφούν εγκαίρως στους εκλογικούς καταλόγους πριν από την ψηφοφορία.

2. Για να εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους, ο κατά το άρθρο 3 εκλογέας πρέπει να προσκομίσει τα ίδια με τον ημεδαπό εκλογέα δικαιολογητικά.

Περαιτέρω, το κράτος μέλος της κατοικίας δύναται να απαιτήσει από τον κατά το άρθρο 3 εκλογέα, να προσκομίσει έγκυρο δελτίο ταυτότητας, καθώς επίσης και υπεύθυνη δήλωση περί της ιθαγενείας του και των διευθύνσεών του στο κράτος μέλος κατοικίας.

3. Ο κατά το άρθρο 3 εκλογέας, που περιλαμβάνεται στους εκλογικούς καταλόγους στο κράτος μέλος κατοικίας παραμένει εγγεγραμμένος, υπό τις ίδιες με τον ημεδαπό εκλογέα προϋποθέσεις, μέχρις ότου διαγραφεί επειδή έχουν εκλείψει οι απαιτούμενες για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος προϋποθέσεις.

Οι εκλογείς οι οποίοι έχουν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους κατόπιν αιτήσεώς τους μπορούν, εφόσον το ζητήσουν, να διαγραφούν.

Σε περίπτωση που μετοικήσει σε άλλο κύριο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης του ίδιου κράτους μέλους, ο εκλογέας αυτός εγγράφεται στους εκλογικούς καταλόγους του εν λόγω οργανισμού υπό τις ίδιες με έναν ημεδαπό εκλογέα προϋποθέσεις.

Άρθρο 9

1. Κατά την υποβολή της δήλωσης υποψηφιότητας, κάθε κατά το άρθρο 3 εκλόγμος, πρέπει να προσκομίσει τα ίδια με τον ημεδαπό υποψήφιο δικαιολογητικά. Το κράτος μέλος κατοικίας δύναται να απαιτήσει από τον εκλόγμο να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση για την ιθαγένειά του και τη διεύθυνσή του στο κράτος μέλος κατοικίας.

2. Το κράτος μέλος της κατοικίας μπορεί περαιτέρω να απαιτήσει από τον κατά το άρθρο 3 εκλόγμο:

- α) να αναφέρει στην κατά την παράγραφο 1 υπεύθυνη δήλωσή του, κατά την υποβολή της δήλωσης υποψηφιότητάς του, ότι στο κράτος μέλος καταγωγής του δεν εξέπεσε του δικαιώματος του εκλέγεσθαι·
- β) στην περίπτωση αμφιβολιών περί την υπεύθυνη δήλωση κατά το στοιχείο α) ή όταν το απαιτεί το δικαίωμα ενός κράτους μέλους, να προσκομίσει πριν ή μετά τις εκλογές βεβαίωση των αρμόδιων διοικητικών αρχών του κράτους μέλους καταγωγής, πιστοποιούσα ότι δεν έχει εκπέσει του δικαιώματος του εκλέγεσθαι στο εν λόγω κράτος μέλος ή ότι οι αρχές αυτές δεν γνωρίζουν την ύπαρξη τέτοιας έκπτωσης·

- γ) να προσκομίσει έγκυρο δελτίο ταυτότητας·
- δ) να βεβαιώσει με την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1, ότι δεν έχει άλλη ιδιότητα καλυπτόμενη από το ασυμβίβαστο βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2·
- ε) να δηλώσει, ενδεχομένως, την τελευταία του διεύθυνση στο κράτος μέλος καταγωγής.

Άρθρο 10

1. Το κράτος μέλος κατοικίας ενημερώνει εγκαίρως τον ενδιαφερόμενο για τη συνέχεια που επιφυλάσσει στην αίτηση εγγραφής του στους εκλογικούς καταλόγους ή για την απόφαση σχετικά με το παραδεκτό της υποψηφιότητάς του.

2. Σε περίπτωση μη εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους, απόρριψης της αιτήσεως εγγραφής του στους εκλογικούς καταλόγους ή απόρριψης της υποψηφιότητάς του, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει τα ένδικα μέσα που επιφυλάσσει σε αντίστοιχες περιπτώσεις η νομοθεσία του κράτους μέλος κατοικίας για τους ημεδαπούς εκλογείς και εκλόγιμους.

Άρθρο 11

Το κράτος μέλος κατοικίας ενημερώνει εγκαίρως και κατάλληλα τους εκλογείς και εκλόγιμους του άρθρου 3 σχετικά με τις προϋποθέσεις και τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στο εν λόγω κράτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Παρέκκλισεις και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 12

1. Εάν, κατά την 1η Ιανουαρίου 1996, το ποσοστό των πολιτών της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος χωρίς να έχουν την ιθαγένειά του και έχουν τη νόμιμη ηλικία για να ψηφίσουν υπερβαίνει το 20 % του συνόλου των πολιτών της Ένωσης που έχουν τη νόμιμη ηλικία για να ψηφίσουν και κατοικούν σε αυτό, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας:

- α) να επιφυλάσσει το δικαίωμα του εκλέγειν μόνο στους εκλογείς βάσει του άρθρου 3 που κατοικούν στο εν λόγω κράτος μέλος κατά τη διάρκεια ελαχίστης χρονικής περιόδου μη υπερβαίνουσας μια περίοδο θητείας των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου·
- β) να επιφυλάσσει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι μόνο στους εκλόγιμους βάσει του άρθρου 3 που κατοικούν στο εν λόγω κράτος μέλος κατά τη διάρκεια ελαχίστης χρονικής περιόδου μη υπερβαίνουσας δύο περιόδους θητείας των μελών του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και

- γ) να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την κατάρτιση των συνδυασμών των υποψηφίων, με στόχο ιδίως να διευκολύνει την ένταξη των πολιτών της Ένωσης, υπηκόων άλλου κράτους μέλους.

2. Το Βασίλειο του Βελγίου μπορεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, να εφαρμόσει τη παράγραφο 1 στοιχείο α) σε περιορισμένο αριθμό δήμων και κοινοτήτων, τον κατάλογο των οποίων ανακοινώνει ένα τουλάχιστον έτος πριν από τις δημοτικές ή κοινοτικές εκλογές, για τις οποίες προβλέπεται να γίνει χρήση της παρέκκλισης.

3. Αν, κατά την 1η Ιανουαρίου 1996, η νομοθεσία κράτους μέλους ορίζει ότι οι υπήκοοι κράτους μέλους που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν για το εθνικό κοινοβούλιο αυτού του κράτους και μπορούν να είναι εγγεγραμμένοι, προς το σκοπό αυτό, στους εκλογικούς καταλόγους υπό τις ίδιες με τους ημεδαπούς εκλογείς προϋποθέσεις, το πρώτο κράτος μέλος μπορεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, να μην εφαρμόζει στους υπηκόους αυτούς τα άρθρα 6 έως 11.

4. Ως τις 31 Δεκεμβρίου 1998 και ακολούθως ανά εξαετία, η Επιτροπή θα υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση με την οποία διαπιστώνεται εάν εξακολουθούν ή όχι να ισχύουν οι λόγοι που δικαιολογούν τη χορήγηση, στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, παρέκκλισης σύμφωνα με το άρθρο 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης, και προτείνει, κατά περίπτωση, τις κατάλληλες προσαρμογές. Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν διατάξεις παρέκκλισης δύναμει των παραγράφων 1 και 2 διαβιβάζουν στην Επιτροπή τις απαιτούμενες αιτιολογήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 13

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της εξέλιξης του εκλογικού σώματος μετά από την έναρξη ισχύος της, εντός προθεσμίας ενός έτους από τη διενέργεια σε όλα τα κράτη μέλη δημοτικών και κοινοτικών εκλογών των οποίων η οργάνωση θα στηρίζεται στις ως άνω διατάξεις, προτείνει δε, εάν χρειασθεί, τις δέουσες προσαρμογές.

Άρθρο 14

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία πριν την 1η Ιανουαρίου 1996. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνο-

δεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 16

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Άρθρο 15

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 1994.

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

K. KINKEL

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για τους σκοπούς του άρθρου 2 παράγραφος 1, της παρούσας οδηγίας νοούνται ως κύριοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης:

για τη Δανία:

amtskommune, Københavns kommune, Frederiksberg kommune, primaerkommune,

για το Βέλγιο:

commune/gemmente/Gemeinde,

για τη Γερμανία:

kreisfreie Stadt bzw. Stadtkreis, Kreis,
Gemeinde, Bezirk in der Freien und Hansestadt Hamburg und im Land Berlin,
Stadtgemeinde Bremen in der Freien Hansestadt Bremen,
Stadt-, Gemeinde-, oder Ortsbezirke bzw. Ortschaften,

για την Ελλάδα:

κοινότητα,
δήμος,

για την Ισπανία:

municipio,
entidad de ámbito territorial inferioral municipal,

για την Γαλλία:

commune,
arrondissement dans les villes déterminées par la législation interne, section de commune,

για την Ιρλανδία:

country, county borough,
borough, urban district, town,

για την Ιταλία:

comune,
circonscrizione,

για το Λουξεμβούργο:

commune,

για τις Κάτω Χώρες:

gemeente,
deelgemeente,

για την Πορτογαλία:

município,
freguesia,

για το Ηνωμένο Βασίλειο:

counties in England; counties, county boroughs and communities in Wales; regions and Islands in Scotland, districts in England, Scotland and Northern Ireland; London boroughs; parishes in England; the City of London in relation to ward elections for common councilmen.

Δήλωση της γερμανικής αντιπροσωπίας προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β)

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας επισημαίνει ότι ο ορισμός του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σχετικά με την εκλογή του προέδρου και των μελών του εκτελεστικού οργάνου ενός κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, μπορεί να καλύπτει και την κατόπιν ψηφοφορίας ανάκλησή τους (Abwahl).

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας επισημαίνει ότι, κατά το συνταγματικό της δίκαιο, οι περί δημοτικών και κοινοτικών εκλογών ρυθμίσεις ισχύουν αντιστοίχως και για τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια, εφόσον αυτά επέχουν θέση αιρετής αντιπροσωπευτικής συνέλευσης.

Δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 3

Το άρθρο 3 δεν αποκλείει τη δυνατότητα ενός κράτους μέλους να εξασφαλίζει με τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις ότι ένας εκλογεύς κατά την έννοια του άρθρου 3 δεν εκπίπτει του δικαιώματος του εκλέγειν σε κράτος μέλος εκτός του κράτους μέλους κατοικίας, εφόσον η προϋπόθεση αυτή εφαρμόζεται και στους υπηκόους του.

Δήλωση της αντιπροσωπίας του Λουξεμβούργου προς καταχώρηση στα πρακτικά όσον αφορά τη δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 3

Για τις αρχές του Λουξεμβούργου οι λέξεις «να εξασφαλίζει» εξομοιώνονται με υπεύθυνη δήλωση την οποία υποβάλλει ο εκλογεύς κατά την έννοια του άρθρου 3 κατά την εγγραφή του στους εκλογικούς καταλόγους.

Δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 5 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο

Το μέτρα που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο δεν μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα των υπηκόων άλλων κρατών μελών να εκλέγονται πέραν από το όριο που είναι αναγκαίο για την υλοποίηση των στόχων που απαριθμούνται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 πρώτο και δεύτερο εδάφιο.

Δήλωση της γαλλικής αντιπροσωπίας προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 5 παράγραφος 4

Η δυνατότητα αποκλεισμού των πολιτών της Ένωσης που είναι υπήκοοι άλλων κρατών μελών από την εκλογή και τη συμμετοχή στο σώμα των μεγάλων εκλεκτόρων (collège des grands électeurs)

που εκλέγουν την Γερουσία της Γαλλικής Δημοκρατίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 δεν αποσκοπεί σε καμία περίπτωση να θέσει υπό αμφισβήτηση το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 8 Β παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Δήλωση του Συμβουλίου προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με τη δήλωση της βελγικής αντιπροσωπίας για το άρθρο 12 παράγραφος 2

Το Συμβούλιο σημειώνει την ακόλουθη δήλωση της βελγικής αντιπροσωπίας:

Δήλωση της βελγικής αντιπροσωπίας προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 12 παράγραφος 2

Το Βέλγιο δηλώνει ότι στην περίπτωση που θα κάνει χρήση της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2, αυτή θα ισχύσει μόνον σε ορισμένους δήμους και κοινότητες όπου ο αριθμός των αναφερομένων στο άρθρο 3 εκλογέων υπερβαίνει το 20 % του συνόλου των εκλογέων και όπου η ειδική κατάσταση θα δικαιολογεί, κατά την άποψη της βελγικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης, παρόμοια κατ' εξαίρεση παρέκκλιση.

Δήλωση του Συμβουλίου προς καταχώρηση στα πρακτικά όσον αφορά τη δήλωση της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 13

Το Συμβούλιο σημειώνει την ακόλουθη δήλωση της Επιτροπής:

Δήλωση της Επιτροπής προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 13

Η Επιτροπή δηλώνει ότι θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην εξέλιξη του εκλογικού σώματος μετά από την έναρξη ισχύος της οδηγίας, η οποία μπορεί να δημιουργήσει ειδικά προβλήματα σε ορισμένα κράτη μέλη.

Δήλωση της ελληνικής αντιπροσωπίας προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το άρθρο 13

Η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής της θέσεως, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην έκθεση που θα συντάξει η Επιτροπή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 13.

Θεωρεί ότι η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές του εκλογικού σώματος στα κράτη μέλη, θα εκτιμήσει τα ειδικά προβλήματα που πιθανόν να αντιμετωπίσουν μετά τη θέση σε εφαρμογή της οδηγίας.

Δήλωση της ισπανικής αντιπροσωπίας προς καταχώρηση στα πρακτικά σχετικά με το Γιβραλτάρ

Το Βασίλειο της Ισπανίας δηλώνει ότι εάν, σύμφωνα με την οδηγία 94/80/EK του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1994 περί των λεπτομερών κανόνων άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι, το Ηνωμένο Βασίλειο αποφασίσει να επεκτείνει την εφαρμογή της στο Γιβραλτάρ, εξυπακούεται ότι η εν λόγω εφαρμογή δεν θίγει την ισπανική θέση όσον αφορά το Γιβραλτάρ.
